

ਸ਼੍ਰੇਣੀ-ਦਸਵੀਂ
ਸੰਗੀਤ ਵਾਦਨ
(ਵਿਲੱਖਣ ਸਮਰੱਥਾ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ (MR))

ਸਮਾਂ ਲਿਖਤ : 3 ਘੰਟੇ
ਅੰਕ

ਲਿਖਤੀ : 60

ਪ੍ਰਯੋਗੀ: 20 ਮਿੰਟ
(ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ)

ਪ੍ਰਯੋਗੀ : 30 ਅੰਕ
ਸੀ.ਸੀ.ਈ : 10 ਅੰਕ
ਕੁਲ ਅੰਕ : 100

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦੀ ਰੂਪ ਰੇਖਾ (ਲਿਖਤੀ)

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ 31 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੋਣਗੇ।

ਭਾਗ-I ਵਿੱਚ 1 ਤੋਂ 18 ਤੱਕ ਵਸਤੂਨਿਸ਼ਠ ਕਿਸਮ ਦੇ 2-2 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੋਣਗੇ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ।
ਵਸਤੂਨਿਸ਼ਠ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਇੱਕ ਵਾਕ ਤੱਕ ਦੇ ਉੱਤਰ ਵਾਲੇ, ਖਾਲੀ ਥਾਵਾਂ ਭਰੋ, ਠੀਕ/ਗਲਤ, ਬਹੁ-ਭਾਂਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਅਤੇ
ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ।

18×2=36 ਅੰਕ

ਭਾਗ-II ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 19 ਤੋਂ 26 ਤੱਕ 3-3 ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਛੋਟੇ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੋਣਗੇ ਜਿੰਨਾ ਦਾ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਤੋਂ ਦੋ ਵਾਕਾਂ
ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। 8 ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ 4 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਣਗੇ।

4×3=12 ਅੰਕ

ਭਾਗ-III ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 27 ਤੋਂ 31 ਤੱਕ 4-4 ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਛੋਟੇ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੋਣਗੇ। ਇੰਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਉੱਤਰ ਪੰਜ
ਤੋਂ ਅੱਠ ਵਾਕਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। 5 ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ 3 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਣਗੇ।

3×4=12 ਅੰਕ

ਵਸਤੂਨਿਸ਼ਠ ਪ੍ਰਸ਼ਨ (ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਇੱਕ ਲਾਈਨ ਵਿੱਚ)

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 1	ਸਪਤਕ ਕਿੰਨੇ ਸਵਰਾਂ ਦਾ ਸਮੂਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
ਉੱਤਰ	ਸੱਤ
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 2	ਸਪਤਕ ਦੀਆਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ?
ਉੱਤਰ	ਤਿੰਨ
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 3	ਸਪਤਕ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦੱਸੋ।
ਉੱਤਰ	1. ਮੰਦ੍ਰ ਸਪਤਕ 2. ਮੱਧ ਸਪਤਕ 3. ਤਾਰ ਸਪਤਕ
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 4	ਮੰਦ੍ਰ ਸਪਤਕ ਦੇ ਸਵਰਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
ਉੱਤਰ	ਮੱਧ ਸਪਤਕ ਤੋਂ ਦੁੱਗਣੀ ਠੀਵੀਂ
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 5	ਸਪਤਕ ਵਿੱਚ ਚਲ ਸਵਰ ਕਿੰਨੇ ਹਨ?
ਉੱਤਰ	5
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 6	ਅਚੱਲ ਸਵਰ ਕਿਹੜੇ ਹਨ?
ਉੱਤਰ	ਸ ਅਤੇ ਪ
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 7	ਚਲ ਸਵਰ ਕਿਹੜੇ ਹਨ?

ਉੱਤਰ	ਰੇ ਗ ਮ ਧ ਨੀ
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 8	ਅਲੰਕਾਰ ਨੂੰ ਹੋਰ ਕਿਸ ਨਾਮ ਨਾਲ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
ਉੱਤਰ	ਪਲਟਾ
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 9	ਅਲੰਕਾਰ ਦੇ ਭਾਗਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦੱਸੋ?
ਉੱਤਰ	ਆਰੋਹ ਅਤੇ ਅਵਰੋਹ
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 10	ਸ਼ਰੁਤੀਆਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਕਿੰਨੀ ਹੈ?
ਉੱਤਰ	22
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 11	ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਲੈਅ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
ਉੱਤਰ	ਠਾਹ ਲੈਅ।
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 12	ਠਾਹ ਲੈਅ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਸਵਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ?
ਉੱਤਰ	ਇੱਕ
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 13	ਦੁਗੁਣ ਦੀ ਲੈਅ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਅੰਕ ਬੇਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ?
ਉੱਤਰ	ਦੋ
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 14	ਝਾਲਾ ਕਿਹੜੇ ਸਾਜਾਂ ਤੇ ਵੱਜਦਾ ਹੈ?
ਉੱਤਰ	ਸਿਤਾਰ, ਸਰੋਦ
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 15	ਝਾਲੇ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦਾ ਨਾਂ ਲਿਖੋ।
ਉੱਤਰ	1. ਉਲਟ ਝਾਲਾ 2. ਸੁਲਟ ਝਾਲਾ
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 16	ਉਲਟ ਝਾਲੇ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਚਿਕਾਰੀ ਤੇ ਤਾਰ ਤੇ ਕਿਹੜਾ ਬੇਲ ਆਉਂਦਾ ਹੈ?
ਉੱਤਰ	'ਰ' ਬੇਲ
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 17	ਗੀਤ ਜਾਂ ਗਤ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਭਾਗ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
ਉੱਤਰ	ਸਥਾਈ
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 18	ਗਤ ਦੇ ਦੂਸਰੇ ਭਾਗ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
ਉੱਤਰ	ਅੰਤਰਾ।
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 19	ਮੰਦ੍ਰ ਸਪਤਕ ਦੇ ਸਵਰਾਂ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਦੱਸੋ?
ਉੱਤਰ	ਸਵਰਾਂ ਦੇ ਨੀਚੇ ਬਿੰਦੀ
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 20	ਤਾਰ ਸਪਤਕ ਦੇ ਸਵਰਾਂ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਦੱਸੋ।
ਉੱਤਰ	ਸਵਰਾਂ ਦੇ ਉੱਪਰ ਬਿੰਦੀ
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 21	ਰਾਗ ਦੀ ਉਤਪੱਤੀ ਕਿਸ ਤੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
ਉੱਤਰ	ਥਾਟ ਤੋਂ
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 22	ਇੱਕ ਥਾਟ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਸਵਰਾਂ ਦਾ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ?
ਉੱਤਰ	ਸੱਤ
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 23	ਸੁੱਧ ਸਵਰਾਂ ਵਾਲੇ ਥਾਟ ਦਾ ਨਾਂ ਦੱਸੋ?
ਉੱਤਰ	ਬਿਲਾਵਲ
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 24	ਹੇ, ਸੁ ਕੋਮਲ ਸਵਰਾਂ ਵਾਲੇ ਥਾਟ ਦਾ ਨਾਮ ਦੱਸੋ।
ਉੱਤਰ	ਭੈਰਵ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 25	ਗੁ, ਨੀ ਕੋਮਲ ਸਵਰਾਂ ਵਾਲੇ ਥਾਟ ਦ ਨਾਮ ਦੱਸੋ।
ਉੱਤਰ	ਕਾਫ਼ੀ
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 26	'ਮੇ' ਤੀਵਰ ਸਵਰਾਂ ਵਾਲੇ ਥਾਟ ਦਾ ਨਾਮ ਦੱਸੋ।
ਉੱਤਰ	ਕਲਿਆਣ
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 27	ਭੈਰਵੀ ਥਾਟ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ ਸਵਰ ਲੱਗਦੇ ਹਨ?
ਉੱਤਰ	ਗੁ, ਗੁ, ਧੁ, ਨੀ ਕੋਮਲ, ਬਾਕੀ ਸੁੱਧ
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 28	ਕਿਸੇ ਦੋ ਥਾਟਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਦੱਸੋ?
ਉੱਤਰ	ਕਾਫ਼ੀ, ਤੋੜੀ
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 29	ਪੰ ਭਾਤਖੰਡੇ ਜੀ ਨੇ ਕਿੰਨੇ ਥਾਟਾਂ ਵਿੱਚ ਰਾਗ ਵਰਗੀਕਰਣ ਕੀਤਾ?
ਉੱਤਰ	10 ਥਾਟਾਂ ਵਿੱਚ।
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 30	ਦੁਗੁਣ ਦੇ ਤੋੜੇ ਕਿਸ ਲੈਅ ਵਿੱਚ ਵੱਜਦੇ ਹਨ?
ਉੱਤਰ	ਦੁਗੁਣ ਲੈਅ ਵਿੱਚ
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 31	ਤੋੜੇ ਕਦੋਂ ਵਜਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ?
ਉੱਤਰ	ਗਤ ਦਾ ਸਥਾਈ ਤੇ ਅੰਤਰਾ ਵਜਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ।
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 32	ਸਿਤਾਰ ਦਾ ਆਵਿਸ਼ਕਾਰ ਕਦੋਂ ਹੋਇਆ?
ਉੱਤਰ	13ਵੀਂ-14ਵੀਂ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਵਿੱਚ।
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 33	ਸਿਤਾਰ ਦੇ ਆਵਿਸ਼ਕਾਰਕ ਦਾ ਨਾਮ ਦੱਸੋ।
ਉੱਤਰ	ਖੁਸਰੋ ਖਾਂ
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 34	ਸਿਤਾਰ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦੱਸੋ।
ਉੱਤਰ	ਤੂੰਬਾ, ਤਬਲੀ, ਡਾਂਡ, ਪਰਦੇ।
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 35	ਸਿਤਾਰ ਦੇ ਲੰਬੇ ਭਾਗ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
ਉੱਤਰ	ਡਾਂਡ
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 36	ਸਿਤਾਰ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਪਾਸੇ ਤਾਰ ਕਿਸ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ?
ਉੱਤਰ	ਲੰਗੋਟ ਨਾਲ
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 37	ਸਿਤਾਰ ਦੀਆਂ ਤਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹਿਆਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
ਉੱਤਰ	ਖੂੰਟੀਆਂ ਨਾਲ
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 38	ਤਾਰਾਂ ਕਿਸ ਉੱਪਰ ਅਟਕ ਕੇ ਖੂੰਟੀਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਦੀਆਂ ਹਨ?
ਉੱਤਰ	ਅੱਟੀ ਤੋਂ।
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 39	ਸਿਤਾਰ ਦੀਆਂ ਵਾਦਨ ਸ਼ੈਲੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦੱਸੋ।
ਉੱਤਰ	ਰਜ਼ਾਖਾਨੀ ਬਾਜ਼, ਮਸੀਤਖਾਨੀ ਬਾਜ਼।
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 40	ਤੂੰਬਾ ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਤੋਂ ਬਣਦਾ ਹੈ?
ਉੱਤਰ	ਜੰਗਲੀ ਲੋਕੀ ਤੋਂ
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 41	ਤੂੰਬੇ ਤੇ ਡਾਂਡ ਦੇ ਜੋੜ ਸਾਧਨ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
ਉੱਤਰ	ਗੁਲੂ
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 42	ਸਿਤਾਰ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਤਾਰਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਦੱਸੋ।

ਉੱਤਰ	ਸੱਤ
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 43	ਸਿਤਾਰ ਨੂੰ ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਨਾਲ ਵਜਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
ਉੱਤਰ	ਮਿਜ਼ਰਾਬ ਨਾਲ
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 44	ਬਾਜ ਦਾ ਤਾਰ ਕਿਸ ਸਵਰ ਤੇ ਮਿਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
ਉੱਤਰ	ਮੰਦ੍ਰ ਸਪਤਕ 'ਮ' ਤੇ
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 45	ਸਿਤਾਰ ਦੇ ਦੂਸਰੇ ਤੀਸਰੇ ਤਾਰ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
ਉੱਤਰ	ਜੋੜੀ ਦੇ ਤਾਰ
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 46	ਤਰਬ ਦੇ ਤਾਰਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਦੱਸੋ।
ਉੱਤਰ	9-13 ਤੱਕ
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 47	ਪਰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸ ਦੇ ਉੱਪਰ ਬੰਨ੍ਹਿਆਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
ਉੱਤਰ	ਡਾਂਡ ਤੇ
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 48	ਕੋਮਲ ਸਵਰਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਲਈ ਸੁਰ ਲਿਪੀ ਵਿੱਚ ਕੀ ਚਿੰਨ੍ਹ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
ਉੱਤਰ	ਸਵਰ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਰੇਖਾ
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 49	ਤੀਵਰ ਸਵਰ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਦੱਸੋ।
ਉੱਤਰ	ਸਵਰ ਦੇ ਉੱਪਰ ਖੜੀ ਰੇਖਾ
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 50	ਮੀਂਡ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਦੱਸੋ।
ਉੱਤਰ	ਉਲਟਾ ਅਰਥ ਚੰਦਰ
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 51	ਤਾਲ ਵਿੱਚ ਤਾਲੀ ਲਈ ਕੀ ਚਿੰਨ੍ਹ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
ਉੱਤਰ	1,2,3,4 ਆਦਿ।
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 52	ਤਾਲ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
ਉੱਤਰ	ਸਮ
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 53	ਸਮ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਦੱਸੋ।
ਉੱਤਰ	X (ਕਰਾਸ)
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 54	ਖਾਲੀ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਦੱਸੋ।
ਉੱਤਰ	0 (ਜੀਰੋ)
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 55	ਸਿਤਾਰ ਤੇ ਵਜਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰਾਗ ਤਾਲਬੱਧ ਰਚਨਾ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
ਉੱਤਰ	ਗਤ
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 56	ਮਸੀਤਖਾਨ ਗਤ ਦਾ ਆਵਿਸ਼ਕਾਰ ਕਿਸ ਨੇ ਕੀਤਾ?
ਉੱਤਰ	ਮਸੀਤ ਖਾਂ ਨੇ
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 57	ਮਸੀਤਖਾਨੀ ਗਤ ਦੀ ਲੈਅ ਦੱਸੋ?
ਉੱਤਰ	ਵਿਲੰਬਿਤ
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 58	ਮਸੀਤਖਾਨੀ ਗਤ ਦਾ ਆਰੰਭ ਕਿਹੜੀ ਮਾਤਰਾ ਤੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
ਉੱਤਰ	12ਵੀਂ ਮਾਤਰਾ ਤੋਂ
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 59	ਰਜ਼ਾਖਾਨੀ ਰਾਤ ਦਾ ਆਵਿਸ਼ਕਾਰ ਕਿਸਨੇ ਕੀਤਾ?
ਉੱਤਰ	ਮੁਹੰਮਦ ਰਜ਼ਾ ਖਾਂ ਨੇ

- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 60 ਰਜ਼ਾਖਾਨੀ ਗਤ ਦੀ ਲੈਅ ਦੱਸੋ।
ਉੱਤਰ ਦਰੁੱਤ ਲੈਅ
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 61 ਰਜ਼ਾਖਾਨੀ ਗਤ ਨੂੰ ਹੋਰ ਕਿਸ ਨਾਮ ਨਾਲ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
ਉੱਤਰ ਪੂਰਬੀ ਬਾਜ
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 62 ਰਜ਼ਾ ਖਾਂ ਕਿੱਥੋਂ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਸਨ?
ਉੱਤਰ ਲਖਨਊ ਦੇ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 63 ਮਸੀਤਖਾਨੀ ਦੇ ਬੋਲ ਦੱਸੋ।
ਉੱਤਰ ਦਿਰ ਦਾ ਦਿਰ ਦਾ ਰਾ ਦਾ ਦਾ ਰਾ
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 64 ਥਾਟ ਨੂੰ ਕਿਸਦਾ ਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
ਉੱਤਰ ਰਾਗ ਦਾ
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 65 ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਕਿੰਨੇ ਸਵਰ ਲੱਗਦੇ ਹਨ?
ਉੱਤਰ 5
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 66 ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਿੰਨੇ ਸਵਰ ਲੱਗਦੇ ਹਨ?
ਉੱਤਰ 7
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 67 ਰਾਗ ਦੀਆਂ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦੱਸੋ।
ਉੱਤਰ ਸੰਪੂਰਨ, ਸ਼ਾੜਵ, ਔੜਵ
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 68 ਰਾਗ ਦਾ ਆਧਾਰ ਸਵਰ ਦੱਸੋ।
ਉੱਤਰ ਸ਼ਾੜਵ
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 69 ਕਿਹੜੇ ਦੋ ਸਵਰ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਵਰਜਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ?
ਉੱਤਰ ਮ ਅਤੇ ਪ
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 70 ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਸਾਜਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦੱਸੋ।
ਉੱਤਰ ਢੋਲ, ਢੋਲਕੀ, ਚਿਮਟਾ, ਢੱਡ ਆਦਿ
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 71 ਢੋਲ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਿਹੜੇ ਨ੍ਰਿਤ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
ਉੱਤਰ ਭੰਗੜਾ, ਲੁੱਡੀ ਨਾਲ
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 72 ਵਾਰ ਗਾਇਨ ਨਾਲ ਕਿਹੜੇ ਸਾਜਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
ਉੱਤਰ ਸਾਰੰਗੀ ਤੇ ਢੱਡ
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 73 ਦੋ ਸਾਰੰਗੀ ਵਾਦਕਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦੱਸੋ।
ਉੱਤਰ ਸ. ਦੀਦਾਰ ਸਿੰਘ, ਸ. ਅਮਰ ਸਿੰਘ
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 74 ਨਗਾੜਾ ਕਿਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦਾ ਸਾਜ਼ ਹੈ?
ਉੱਤਰ ਅਵਨੱਧ
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 75 ਨਿਖਿਲ ਬੈਨਰਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਕਦੋਂ ਤੇ ਕਿੱਥੇ ਹੋਇਆ?
ਉੱਤਰ 14 ਅਕਤੂਬਰ 1931 ਨੂੰ ਕਲਕੱਤਾ ਵਿੱਚ
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 76 ਨਿਖਿਲ ਬੈਨਰਜੀ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਨਾਮ ਦੱਸੋ।
ਉੱਤਰ ਜਤਿੰਦਰ ਨਾਥ ਬੈਨਰਜੀ
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 77 ਨਿਖਿਲ ਬੈਨਰਜੀ ਦੀ ਮੌਤ ਕਦੋਂ ਹੋਈ?

ਉੱਤਰ	14 ਜਨਵਰੀ 1896 ਨੂੰ
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 78	ਨਿਖਿਲ ਬੈਨਰਜੀ ਦੇ ਗੁਰੂ ਦਾ ਨਾਮ ਦੱਸੋ।
ਉੱਤਰ	ਉਸਤਾਦ ਅਲਾਉਦੀਨ ਖਾਂ
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 79	ਰਾਗ ਭੁਪਾਲੀ ਦਾ ਥਾਟ ਦੱਸੋ।
ਉੱਤਰ	ਕਲਿਆਣ
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 80	ਰਾਗ ਭੁਪਾਲੀ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦੱਸੋ।
ਉੱਤਰ	ਰਾਤ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਪਹਿਰ
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 81	ਰਾਗ ਭੁਪਾਲੀ ਦੀ ਜਾਤੀ ਦੱਸੋ।
ਉੱਤਰ	ਔੜਵ-ਔੜਵ
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 82	ਰਾਗ ਭੁਪਾਲੀ ਦਾ ਆਰੋਹ ਦੱਸੋ।
ਉੱਤਰ	ਸ ਰੇ ਗ ਪ ਧ ਸ਼
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 83	ਰਾਗ ਭੁਪਾਲੀ ਦੇ ਵਾਦੀ-ਸੰਵਾਦੀ ਸਵਰ ਦੱਸੋ।
ਉੱਤਰ	ਗ-ਧ
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 84	ਰਾਗ ਭੁਪਾਲੀ ਦੇ ਵਰਜਿਤ ਸਵਰ ਦੱਸੋ।
ਉੱਤਰ	ਮ ਤੇ ਨੀ
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 85	ਖਮਾਜ ਥਾਟ ਦਾ ਰਾਗ ਦੱਸੋ।
ਉੱਤਰ	ਖਮਾਜ
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 86	ਖਮਾਜ ਰਾਗ ਦੀ ਜਾਤੀ ਦੱਸੋ।
ਉੱਤਰ	ਸ਼ਾੜਵ-ਸੰਪੂਰਨ
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 87	ਰਾਗ ਖਮਾਜ ਦੇ ਵਾਦੀ-ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ ਦੱਸੋ।
ਉੱਤਰ	ਗ-ਨੀ
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 88	ਰਾਗ ਖਮਾਜ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦੱਸੋ।
ਉੱਤਰ	ਰਾਤ ਦਾ ਦੂਸਰਾ ਪਹਿਰ
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 89	12 ਮਾਤਰਾਵਾਂ ਵਾਲੇ ਤਾਲ ਦਾ ਨਾਂ ਦੱਸੋ।
ਉੱਤਰ	ਇੱਕ ਤਾਲ
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 90	ਇੱਕ ਤਾਲ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਵਿਭਾਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?
ਉੱਤਰ	2-2 ਮਾਤਰਾ ਦੇ 6 ਵਿਭਾਗ
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 91	ਇੱਕ ਤਾਲ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੀਆਂ-ਕਿੰਨੀਆਂ ਤਾਲੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ?
ਉੱਤਰ	4 ਤਾਲੀਆਂ
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 92	ਇੱਕ ਤਾਲ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਕਿੱਥੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
ਉੱਤਰ	ਤੀਜੀ ਤੇ ਸੱਤਵੀਂ ਮਾਤਰਾ ਤੇ
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 93	ਇੱਕ ਤਾਲ ਦੀ ਚੌਥੀ ਮਾਤਰਾ ਤੇ ਕਿਹੜਾ ਬੋਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
ਉੱਤਰ	ਤਿਰਕਿਟ।
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 94	ਰੂਪਕ ਤਾਲ ਦੀਆਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਮਾਤਰਾਵਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ?
ਉੱਤਰ	7

- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 95 ਰੂਪਕ ਤਾਲ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਕਿਹੜੀ ਮਾਤਰਾ ਤੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
ਉੱਤਰ ਪਹਿਲੀ
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 96 ਕਿਸ ਤਾਲ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਮਾਤਰਾ ਤੇ ਤਾਲੀ ਤੇ ਖਾਲੀ ਦੋਨੋਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?
ਉੱਤਰ ਰੂਪਕ
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 97 ਰੂਪਕ ਤਾਲ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਵਿਭਾਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?
ਉੱਤਰ 3-2-2 ਦੇ ਤਿੰਨ ਵਿਭਾਗ
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 98 ਰੂਪਕ ਤਾਲ ਦੀ ਚੌਥੀ ਮਾਤਰਾ ਤੇ ਕਿਹੜਾ ਬੋਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ?
ਉੱਤਰ ਖਿੰ
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 99 ਚੌਤਾਲ ਦੀਆਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਮਾਤਰਾਵਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ?
ਉੱਤਰ 12
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 100 ਚੌਤਾਲ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਵਿਭਾਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ?
ਉੱਤਰ 2-2 ਮਾਤਰਾ ਦੇ 6 ਵਿਭਾਗ
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 101 ਚੌਤਾਲ ਵਿੱਚ ਤਾਲੀ ਕਿੱਥੇ-ਕਿੱਥੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
ਉੱਤਰ ਪਹਿਲੀ, ਪੰਜਵੀਂ, ਨੌਵੀਂ ਤੇ ਗਿਆਰਵੀਂ ਮਾਤਰਾ ਤੇ
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 102 ਚੌਤਾਲ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਕਿਹੜੀ ਮਾਤਰਾ ਤੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
ਉੱਤਰ ਤੀਜੀ ਤੇ ਸੱਤਵੀਂ ਮਾਤਰਾ ਤੇ
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 103 ਚਾਰ ਤਾਲ ਦੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤੀ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
ਉੱਤਰ ਗੰਭੀਰ
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 104 ਪਖਾਵਜ ਤੇ ਵੱਜਣ ਵਾਲੇ ਤਾਲ ਦਾ ਨਾਂ ਦੱਸੋ?
ਉੱਤਰ ਚਾਰ ਤਾਲ
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 105 ਚਾਰ ਤਾਲ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਿਸ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
ਉੱਤਰ ਧਰੁਪਦ ਅੰਗ ਦੀ ਗਾਇਕੀ ਨਾਲ
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 106 ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਗਾਨ ਦੇ ਰਚੇਤਾ ਦਾ ਨਾਂ ਲਿਖੋ।
ਉੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਰਵਿੰਦਰ ਨਾਥ ਟੈਗੋਰ
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 107 ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਗਾਨ ਦਾ ਗਾਇਨ ਕਿੰਨੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
ਉੱਤਰ 52 ਸੈਕਿੰਡ ਵਿੱਚ
- ਖਾਲੀ ਥਾਵਾਂ ਭਰੋ:-**
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 108 ਸੱਤ ਸਵਰਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਸਪਤਕ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 109 ਸਪਤਕ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਕਿਸਮਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 110 ਮੰਦ੍ਰ ਸਪਤਕ ਦੇ ਸਵਰਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਮੱਧ ਸਪਤਕ ਤੋਂ ਦੁੱਗਣੀ ਨੀਵੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 111 ਤਾਰ ਸਪਤਕ ਦੇ ਸਵਰਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਮੱਧ ਸਪਤਕ ਤੋਂ ਦੁੱਗਣੀ ਉੱਚੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 112 ਜੇ ਸਵਰ ਆਪਣੇ ਮੂਲ ਸਥਾਨ ਤੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਚਲ ਸਵਰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 113 ਜੇ ਸਵਰ ਆਪਣੇ ਮੂਲ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਉੱਚੇ ਜਾਂ ਨੀਵੇਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚਲ ਸਵਰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 114 ਅਲੰਕਾਰ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਸਜਾਉਣਾ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 115 ਅਲੰਕਾਰ ਨੂੰ ਪੁਲਟਾ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 116 ਅਲੰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਨਾਲ ਸਵਰ ਗਿਆਨ ਵੱਧਦਾ ਹੈ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 117 ਸੰਗੀਤ ਉਪਯੋਗੀ ਆਵਾਜ਼ ਜੇ ਇੱਕ ਦੂਸਰੇ ਤੋਂ ਅਲੱਗ ਪਹਿਚਾਣੀ ਜਾਵੇ, ਉਸਨੂੰ ਸੁਰਤੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 118 ਸੰਗੀਤ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ 22 ਸੁਰਤੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 119 ਠਾਹ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਲੈਅ ਵੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 120 ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਸਵਰਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਟੇਢਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਕਰ ਸਵਰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 121 ਗੀਤ ਜਾਂ ਸਤ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਭਾਗ ਨੂੰ ਸਥਾਈ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 122 ਗੀਤ ਜਾਂ ਗਤ ਦੇ ਦੂਸਰੇ ਭਾਗ ਨੂੰ ਅੰਤਰਾ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 123 ਰਾਗ ਦੀ ਉਤਪੱਤੀ ਥਾਟ ਤੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 124 ਪੰ. ਵਿਅੰਕਟ ਮਖੀ ਨੇ 72 ਥਾਟਾਂ ਦੀ ਉਤਪੱਤੀ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਦਿੱਤਾ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 125 ਥਾਟ ਵਿੱਚ ਸੱਤ ਸਵਰਾਂ ਦਾ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 126 ਥਾਟ ਵਿੱਚ ਸਵਰ ਕ੍ਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 127 ਪੰ ਭਾਤਖੰਡੇ ਨੇ ਰਾਗ ਵਰਗੀਕਰਨ ਲਈ 10 ਥਾਟਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕੀਤਾ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 127 ਰੇ, ਪੁ ਕੋਮਲ ਸਵਰਾਂ ਵਾਲਾ ਥਾਟ ਭੈਰਵ ਥਾਟ ਹੈ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 129 ਬਿਲਾਵਲ ਥਾਟ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਸਵਰ ਸ਼ੁੱਧ ਲਗਦੇ ਹਨ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 130 ਸਿਤਾਰ ਦੇ ਆਵਿਸ਼ਕਾਰ ਖੁਸਰੋ ਖਾਂ ਨੇ ਕੀਤਾ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 131 ਸਿਤਾਰ ਵਿੱਚ ਸੂਰੂ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਤਾਰਾਂ ਸਨ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 132 ਸਿਤਾਰ ਨੂੰ ਮਿਜ਼ਰਾਬ ਨਾਲ ਵਜਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 133 ਮਿਜ਼ਰਾਬ ਨੂੰ ਸੱਜੇ ਹੱਥ ਦੀ ਤਰਜਨੀ ਉਂਗਲ ਵਿੱਚ ਪਹਿਨਦੇ ਹਨ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 134 ਸਿਤਾਰ ਦੇ ਲੰਬੇ ਭਾਗ ਨੂੰ ਡਾਂਡ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 135 ਸਿਤਾਰ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਤਾਰ ਨੂੰ ਬਾਜ ਦਾ ਤਾਰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 136 ਜੇੜੀ ਦੇ ਤਾਰ ਮੰਦਰ ਸਪਤਕ ਦੇ ਸੁਤਜ ਤੇ ਮਿਲਾਉਂਦੇ ਹਨ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 137 ਚਿਕਾਰੀ ਦੇ ਤਾਰ ਨੂੰ ਪਪੀਹੇ ਦਾ ਤਾਰ ਵੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 138 ਤੂੰਬੇ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਤਾਰਾਂ ਜਿਸ ਕਿੱਲ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਸਨੂੰ ਲੰਗੋਟ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 139 ਉੱਤਰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਭਾਤਖੰਡੇ ਸਵਰ ਲਿਪੀ ਪ੍ਰਯੋਗ ਵਿੱਚ ਹੈ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 140 ਸਵਰ ਲਿਪੀ ਪੱਸਤੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁੱਧ ਸਵਰਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਚਿੰਨ੍ਹ ਨਹੀਂ ਹੈ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 141 ਕੋਮਲ ਸਵਰਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਲਈ ਸਵਰਾਂ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਲਾਈਨ ਲਗਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 142 ਸੱਤ ਸਵਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੇਵਲ ਮੱਧਿਅਮ ਸਵਰ ਹੀ ਤੀਵਰ ਹੈ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 143 ਤੀਵਰ ਸਵਰ ਲਿਖਣ ਲਈ ਸਵਰ ਦੇ ਉੱਪਰ ਖੜੀ ਰੇਖਾ ਲਗਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 144 ਮੀਂਡ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਉਲਟਾ ਅਰਥ ਚੰਦਰ ਹੈ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 145 ਸਮ ਤਾਲ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਮਾਤਰਾ ਤੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 146 ਤਾਲ ਲਿਪੀ ਵਿੱਚ ਸਮ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ X ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 147 ਤਾਲ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਦੇ ਲਈ O ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 148 ਪੰ. ਭਾਤਖੰਡੇ ਜੀ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦਾ ਸਮੂਹ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ਕ੍ਰਮਿਕ ਪੁਸਤਕ ਮਾਲਿਕਾ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੈ।

- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 149 ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਆਲਾਪ ਵਜਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗਤ ਵਜਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 150 ਸਿਤਾਰ ਸਾਜ ਤੇ ਰਾਗ, ਤਾਲਬੱਧ ਵਜਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰਚਨਾ ਨੂੰ ਗਤ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 151 ਮਸੀਤਖਾਨੀ ਗਤ ਦੀ ਰਚਨਾ ਮਸੀਤ ਖਾਂ ਨੇ ਕੀਤੀ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 152 ਮਸੀਤਖਾਨੀ ਗਤ ਦੀ ਲੈਅ ਵਿਲੰਬਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 153 ਮਸੀਤਖਾਨੀ ਗਤ ਦਾ ਆਰੰਭ 12ਵੀਂ ਮਾਤਰਾ ਤੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 154 ਰਜ਼ਾਖਾਨੀ ਗਤ ਦੀ ਰਚਨਾ ਮੁਹੰਮਦ ਰਜ਼ਾ ਖਾਂ ਨੇ ਕੀਤੀ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 155 ਰਜ਼ਾਖਾਨੀ ਗਤ ਨੂੰ ਪੂਰਬੀ ਬਾਜ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 156 ਸਾਜ ਵਜਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਰ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 157 ਇੱਕ ਵਾਦਕ ਨੂੰ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 158 ਸਵਰਾਂ ਤੇ ਵਰਣਾਂ ਨਾਲ ਸਜੀ ਹੋਈ ਧੁਨ ਨੂੰ ਰਾਗ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 159 ਇੱਕ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 5 ਸਵਰ ਹੋਣੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 160 ਇੱਕ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ 7 ਸਵਰ ਹੋਣੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 161 ਥਾਟ ਤੋਂ ਰਾਗ ਦੀ ਉਤਪੱਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 162 ਸ਼ਤਜ ਸਵਰ ਨੂੰ ਰਾਗ ਦਾ ਆਧਾਰ ਸਵਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 163 ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਆਰੋਹ ਤੇ ਅਵਰੋਹ ਦੋਨਾਂ ਦਾ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 164 ਥਾਟ ਵਿੱਚ ਕੇਵਲ ਆਰੋਹ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਵਰੋਹ ਨਹੀਂ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 165 ਰਾਗ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਜਾਤੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 166 ਥਾਟ ਦੀ ਕੋਈ ਜਾਤੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 167 ਥਾਟ ਅਤੇ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਪਿਤਾ-ਪੁੱਤਰ ਵਾਲਾ ਸਬੰਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 168 ਥਾਟ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਸਵਰ ਕ੍ਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 169 ਥਾਟ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਸਵਰ ਵਰਜਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 170 ਸਿਤਾਰ, ਵੀਣਾ, ਸਾਰੰਗੀ ਤੰਤਰੀ ਸਾਜਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 171 ਢੋਲ, ਢੋਲਕੀ, ਤਬਲਾ ਅਵਨੱਧ ਸਾਜਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 172 ਖੜਤਾਲ, ਚਿਮਟਾ, ਮੰਜੀਰਾ ਘਣ ਸਾਜਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 173 ਬੰਸਰੀ, ਅਲਗੋਜ਼ੇ, ਸ਼ਹਿਨਾਈ, ਸੁਸ਼ਿਰ ਸਾਜਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 174 ਢੋਲ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਲੋਕਸਾਜ ਹੈ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 175 ਢੋਲ ਨੂੰ ਡੁੱਗੇ ਨਾਲ ਵਜਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 176 ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਗੀਤਾਂ ਵਿੱਚ ਢੋਲਕੀ ਦਾ ਖਾਸ ਸਥਾਨ ਹੈ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 177 ਸਾਰੰਗੀ ਗੰਭੀਰ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤੀ ਦਾ ਸਾਜ ਹੈ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 178 ਸਾਰੰਗੀ ਨੂੰ ਗੁਜ਼ ਨਾਲ ਵਜਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 179 ਵਾਰ ਗਾਇਨ ਵਿੱਚ ਢੱਡ ਤੇ ਸਾਰੰਗੀ ਸਾਜਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 180 ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਧਾਰਮਿਕ ਸਮਾਗਮਾਂ ਵਿੱਚ ਨਗਾਤਾ ਸਾਜ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 181 ਬੰਸਰੀ ਬਾਂਸ ਜਾਂ ਧਾਤੂ ਦੀ ਬਣੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 182 ਚਿਮਟੇ ਦੀ ਲੰਬਾਈ 4 ਫੁੱਟ ਤੱਕ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 183 ਕਾਟੇ ਸਾਜ਼ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਭੰਗੜੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 184 ਨਿਖਿਲ ਬੈਨਰਜੀ ਸਿਤਾਰ ਸਾਜ਼ ਵਜਾਉਂਦੇ ਸਨ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 185 ਨਿਖਿਲ ਬੈਨਰਜੀ ਦਾ ਜਨਮ 14 ਅਕਤੂਬਰ 1931 ਨੂੰ ਕਲਕੱਤਾ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 186 ਨਿਖਿਲ ਬੈਨਰਜੀ ਦਾ ਦਿਹਾਂਤ 14 ਜਨਵਰੀ 1896 ਨੂੰ ਹੋਇਆ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 187 ਰਾਗ ਭੁਪਾਲੀ ਕਲਿਆਣ ਥਾਟ ਦਾ ਰਾਗ ਹੈ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 188 ਰਾਗ ਭੁਪਾਲੀ ਦੀ ਜਾਤੀ ਐਤਵ-ਐਤਵ ਹੈ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 189 ਰਾਗ ਭੁਪਾਲੀ ਦਾ ਗਾਇਨ ਸਮਾਂ ਰਾਤ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਪਹਿਰ ਹੈ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 190 ਖਮਾਜ ਰਾਗ ਦਾ ਥਾਟ ਖਮਾਜ ਹੈ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 191 ਖਮਾਜ ਰਾਗ ਆਪਣੇ ਥਾਟ ਦਾ ਆਸ਼ਰਯ ਰਾਗ ਹੈ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 192 ਰਾਗ ਖਮਾਜ ਦੀ ਜਾਤੀ ਸ਼ਾੜਵ-ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 193 ਰਾਗ ਖਮਾਜ ਰਾਤ ਦੇ ਦੂਸਰੇ ਪਹਿਰ ਵਿੱਚ ਗਾਇਆ ਵਜਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 194 ਰਾਗ ਖਮਾਜ ਦੇ ਆਰੋਹ ਵਿੱਚ ਰਿਸ਼ਭ ਸਵਰ ਵਰਜਿਤ ਹੈ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 195 ਰਾਗ ਭੈਰਵ ਦਾ ਥਾਟ ਭੈਰਵ ਹੈ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 196 ਰਾਗ ਭੈਰਵ ਵਿੱਚ ਰੇ ਅਤੇ ਧ ਸਵਰ ਕੋਮਲ ਲੱਗਦੇ ਹਨ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 197 ਰਾਗ ਭੈਰਵ ਦਾ ਗਾਇਨ ਸਮਾਂ ਪ੍ਰਾਤਕਾਲੀਨ ਹੈ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 198 ਰਾਗ ਭੈਰਵ ਦਾ ਜਾਤੀ ਸੰਪੂਰਨ-ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 199 ਰਾਗ ਭੈਰਵ ਦਾ ਸਮਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤਿਕ ਰਾਗ ਰਾਮਕਲੀ ਹੈ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 200 ਇੱਕ ਤਾਲ 12 ਮਾਤਰਾਵਾਂ ਦਾ ਤਾਲ ਹੈ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 201 ਇੱਕ ਤਾਲ ਦੇ 6 ਵਿਭਾਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 202 ਇੱਕ ਤਾਲ ਦੀ ਤੀਜੀ ਤੇ ਸੱਤਵੀਂ ਮਾਤਰਾ ਤੇ ਖਾਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 203 ਇੱਕ ਤਾਲ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਤਾਲੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 204 ਰੂਪਕ ਤਾਲ ਸੱਤ ਮਾਤਰਾਵਾਂ ਦੀ ਤਾਲ ਹੈ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 205 ਰੂਪਕ ਤਾਲ ਦੇ 3-2-2 ਮਾਤਰਾਵਾਂ ਦੇ ਤਿੰਨ ਵਿਭਾਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 206 ਰੂਪਕ ਤਾਲ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਮਾਤਰਾ ਤੇ ਖਾਲੀ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 207 ਚਾਰ ਤਾਲ ਵਿੱਚ 2-2 ਮਾਤਰਾਵਾਂ ਦੇ 6 ਵਿਭਾਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 208 ਚਾਰ ਤਾਲ ਦੀ ਪਹਿਲੀ, ਪੰਜਵੀਂ, ਨੌਵੀਂ ਤੇ ਗਿਆਰ੍ਹਵੀਂ ਮਾਤਰਾ ਤੇ ਤਾਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 209 ਚਾਰ ਤਾਲ ਦੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤੀ ਗੁੰਭੀਰ ਹੈ।
- ਸਹੀ/ਗਲਤ ਦੀ ਚਿੰਨ੍ਹ ਲਗਾਉ।**
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 210 ਸਵਰਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਸਪਤਕ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ✓
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 211 ਸੰਗੀਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁੱਧ ਅਤੇ ਵਿਕਸਿਤ ਕੁੱਲ 10 ਸਵਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ×
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 212 ਸਪਤਕ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਕਿਸਮਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ✓
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 213 ਮੰਦ੍ਰ ਸਪਤਕ ਦੇ ਸਵਰਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਸਧਾਰਨ ਆਵਾਜ਼ ਤੋਂ ਦੁੱਗਣੀ ਉੱਚੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ×
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 214 ਮੰਦ੍ਰ ਸਪਤਕ ਦੇ ਸਵਰਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਸਵਰ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਬਿੰਦੀ ਹੈ। ✓

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 215	ਤਾਰ ਸਪਤਕ ਦੇ ਸਵਰਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਸਧਾਰਨ ਆਵਾਜ਼ ਤੋਂ ਦੁਗੱਣੀ ਉੱਚੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।	✓
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 216	ਤਾਰ ਸਪਤਕ ਦੇ ਸਵਰਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਲਈ ਸਵਰ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਖਿੱਚੀ ਲਗਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।	×
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 217	'ਸ' ਅਤੇ 'ਪ' ਅਚਲ ਸਵਰ ਹਨ।	✓
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 218	ਚਲ ਸਵਰ ਆਪਣੇ ਮੂਲ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਉੱਚੇ ਜਾਂ ਨੀਵੇਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।	✓
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 219	ਅਲੰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਨਾਲ ਸਵਰ ਗਿਆਨ ਤੇ ਲੈਅ ਗਿਆਨ ਵਧਦਾ ਹੈ।	✓
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 220	ਖੁਲ੍ਹੇ ਤੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਬੋਲਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਜੋ ਰਚਨਾ ਤਬਲੇ ਤੇ ਵੱਜਦੀ ਹੈ ਉਹ ਪਰਨ ਹੈ।	✓
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 221	ਸੰਗੀਤ ਵਿੱਚ ਸੁਰਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੰਖਿਆ 21 ਹੈ।	×
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 222	ਸੰਗੀਤ ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਸੁਣਨ ਵਾਲੀ ਆਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਸੁਰਤੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।	✓
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 223	ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਲੈਅ ਨੂੰ ਠਾਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।	✓
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 224	ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਾਰ ਸਵਰ ਬੋਲਿਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਦੁਗੁਣ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।	×
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 225	ਵਕਰ ਸਵਰਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਸਿੱਧੇ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਨਾ ਕਰਕੇ ਟੇਢਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।	✓
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 226	ਝਾਲਾ ਸਿਤਾਰ ਤੇ ਦਰੁੱਤ ਲੈਅ ਵਿੱਚ ਵਜਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਕ੍ਰਿਆ ਦਾ ਨਾਂ ਹੈ।	✓
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 227	ਗਤ ਜਾਂ ਗੀਤ ਦੇ ਦੂਸਰੇ ਭਾਗ ਨੂੰ ਸਥਾਈ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।	×
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 228	ਥਾਟ ਵਿੱਚ ਰਾਗ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।	✓
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 229	ਪੰ. ਭਾਤਖੰਡੇ ਜੀ ਨੇ 72 ਥਾਟਾਂ ਦੀ ਉੱਤਪੱਤੀ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਦਿੱਤਾ।	×
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 230	ਥਾਟ ਨੂੰ ਮੇਲ ਵੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।	✓
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 231	ਥਾਟ ਵਿੱਚ ਸਵਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਘੱਟ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।	×
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 232	ਥਾਟ ਵਿੱਚ ਸਵਰ ਕ੍ਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ।	✓
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 233	ਥਾਟ ਕਲਿਆਣ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਸਵਰ ਸੁੱਧ ਪ੍ਰਯੋਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।	×
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 234	ਪੂਰਵੀ ਥਾਟ ਵਿੱਚ ਰੇ, ਧੁ ਸਵਰ ਕੋਮਲ ਅਤੇ 'ਮ' ਤੀਵਰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ।	✓
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 235	ਸਿਤਾਰ ਦਾ ਆਵਿਸ਼ਕਾਰ ਉ. ਵਿਲਾਇਤਾ ਖਾਂ ਨੇ ਕੀਤਾ।	×
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 236	ਮਸੀਤਖਾਨੀ ਗਤ ਸਿਤਾਰ ਤੇ ਵਜਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਵਿਲੰਬਿਤ ਲੈਅ ਦੀ ਗਤ ਹੈ।	✓
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 237	ਤੇੜੇ ਨੂੰ ਰਾਗ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਤਰਾ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।	✓
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 238	ਮਸੀਤਖਾਨੀ ਗਤ ਦਾ ਆਰੰਭ 10ਵੀਂ ਮਾਤਰਾ ਤੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।	×
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 239	ਮਸੀਤਖਾਨੀ ਗਤ ਦਾ ਆਵਿਸ਼ਕਾਰ ਉ. ਵਿਲਾਇਤ ਖਾਂ ਨੇ ਕੀਤਾ।	×
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 240	ਸਿਤਾਰ ਦੇ ਲੰਬੇ ਭਾਗ ਨੂੰ ਤੁੰਬਾ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।	×
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 241	ਰਜ਼ਾਖਾਨੀ ਗਤ ਦਾ ਆਵਿਸ਼ਕਾਰ ਰਜ਼ਾ ਖਾਂ ਨੇ ਕੀਤਾ।	✓
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 242	ਰਜ਼ਾਖਾਨੀ ਗਤ ਦੀ ਲੈਅ ਪੂਰਬੀ ਬਾਜ ਵੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।	✓
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 243	ਰਜ਼ਾਖਾਨੀ ਗਤ ਦੀ ਲੈਅ ਵਿਲੰਬਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।	✓
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 244	ਸਿਤਾਰ ਵਿੱਚ ਪਰਦਿਆਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ 10-15 ਹੁੰਦੀ ਹੈ।	×
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 245	ਸਿਤਾਰ ਦੇ ਤਾਰ ਖੁੰਟੀਆਂ ਨਾਲ ਕੱਸੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।	✓
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 246	ਸਿਤਾਰ ਦੇ 6ਵੇਂ ਤੇ 7ਵੇਂ ਤਾਰ ਨੂੰ ਚਿਕਾਰੀ ਦਾ ਤਾਰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।	✓
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 247	ਬਾਜ ਦਾ ਤਾਰ ਮੱਧ 'ਸ' ਤੇ ਮਿਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।	✓
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 248	ਤਰਬ ਦੇ ਤਾਰ ਸਿਤਾਰ ਵਿੱਚ ਗੂੰਜ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹਨ।	✓
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 249	ਉੱਤਰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਲਤ ਸੁਰ ਲਿਪੀ ਦਾ ਪ੍ਰਚਲਨ ਪੰ. ਭਾਤਖੰਡੇ ਨੇ ਕੀਤਾ।	✓

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 250	ਸੁੱਧ ਸਵਰਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਲਈ ਸਵਰ ਦੇ ਉੱਪਰ ਖੜੀ ਰੇਖਾ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ	×
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 251	ਕੋਮਲ ਸਵਰਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਲਈ ਸਵਰ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਲੇਟਵੀਂ ਰੇਖਾ ਲਗਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।	✓
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 252	ਮੀਂਡ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਉਲਟਾ ਅਰਥ ਚੰਦਰ ਹੈ।	✓
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 253	ਖਟਕਾ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਸਵਰ ਨੂੰ ਬਰੈਕਟ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।	✓
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 254	ਤਾਲ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ X ਹੈ।	×
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 255	ਸਮ ਤਾਲ ਦੀ ਆਖਰੀ ਮਾਤਰਾ ਤੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।	×
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 256	ਸਵਰ ਲਿਪੀ ਨਾਲ ਸਮੇਂ ਦੀ ਬੱਚਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।	✓
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 257	ਸਵਰ ਲਿਪੀ ਨਾਲ ਸਵਰਾਂ ਦੇ ਉਚਾਰਣ, ਰਾਗ ਦੇ ਗਾਉਣ ਦਾ ਢੰਗ ਵੀ ਸਿੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।	×
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 258	ਵਾਦਕ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸਾਜ਼ ਸੁਰ ਕਰਕੇ ਹੀ ਵਜਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।	✓
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 259	ਵਾਦਕ ਨੂੰ ਅਭਿਆਸ ਕਦੇ-ਕਦੇ ਹੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ।	×
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 260	ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਵਾਦਕ ਸਰੋਤਿਆਂ ਦੀ ਰੁਚੀ ਅਨੁਸਾਰ ਵਜਾਉਂਦਾ ਹੈ।	✓
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 261	ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਵਾਦਕ ਬਣਨ ਲਈ ਗੁਰੂ ਤੋਂ ਸਿੱਖਿਆ ਲੈਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ।	×
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 262	ਸਵਰਾਂ ਤੇ ਵਰਣਾਂ ਨਾਲ ਸਜੀ ਧੁਨ ਜੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰੇ, ਉਸਨੂੰ ਰਾਗ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।	✓
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 263	ਥਾਟ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਜਾਤੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।	×
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 264	ਥਾਟ ਵਿੱਚ ਆਰੋਹ, ਅਵਰੋਹ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।	×
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 265	ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਵੀ 'ਸ' ਸਵਰ ਵਰਜਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।	✓
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 266	ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਗ ਵਿੱਚ 'ਮ' ਅਤੇ 'ਪ' ਸਵਰ ਦੇਵੇਂ ਇਕੱਠੇ ਵਰਜਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ।	✓
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 267	ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਰੰਜਕਤਾ ਹੋਣਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।	✓
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 268	ਢੋਲ, ਢੋਲਕੀ, ਚਿਮਟਾ ਤੇ ਢੱਡ ਲੋਕ ਸਾਜ਼ ਹਨ।	✓
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 269	ਢੋਲ ਅਖਾਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵਜਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।	✓
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 270	ਢੋਲਕੀ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਪਾਸੇ ਬੱਕਰੇ ਦੀ ਖੱਲ ਮੜ੍ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।	✓
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 271	ਸਾਰੰਗੀ ਵਿੱਚ 6 ਤਾਰਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।	×
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 272	ਨਗਾਰਾ ਤੱਤ ਵਾਦਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦਾ ਸਾਜ਼ ਹੈ।	×
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 273	ਚਿਮਟੇ ਦੀ ਲੰਬਾਈ 4 ਫੁੱਟ ਤੱਕ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।	✓
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 274	ਭੰਗੜੇ ਨ੍ਰਿਤ ਵਿੱਚ ਸੱਪ ਤੇ ਕਾਟੇ ਸਾਜ਼ਾਂ ਦੀ ਜੋੜੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੈ।	✓
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 275	ਨਿਖਿਲ ਬੈਨਰਜੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸਰੋਦ ਵਾਦਕ ਸਨ।	×
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 276	ਨਿਖਿਲ ਬੈਨਰਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ।	×
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 277	ਨਿਖਿਲ ਬੈਨਰਜੀ ਦਾ ਪਿਤਾ ਦਾ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਜੀਤੰਦਰ ਨਾਥ ਬੈਨਰਜੀ ਸੀ।	✓
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 278	ਨਿਖਿਲ ਬੈਨਰਜੀ ਦੀ ਦਿਹਾਂਤ 14 ਜਨਵਰੀ 1896 ਨੂੰ ਹੋਇਆ।	✓
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 279	ਰਾਗ ਭੁਪਾਲੀ ਬਿਲਾਵਲ ਥਾਟ ਦਾ ਰਾਗ ਹੈ।	×
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 280	ਰਾਗ ਭੁਪਾਲੀ ਦੀ ਜਾਤੀ ਐਤਵ-ਐਤਵ ਹੈ।	✓
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 281	ਥਾਟ ਵਿੱਚ ਸਵਰ ਕ੍ਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ।	✓
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 282	ਰਾਗ ਭੁਪਾਲੀ ਵਿੱਚ ਮਾ, ਨੀ ਸਵਰ ਵਰਜਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।	✓
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 283	ਰਾਗ ਭੁਪਾਲੀ ਦਾ ਗਾਇਨ ਸਮਾਂ ਰਾਤ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਪਹਿਰ ਹੈ।	✓
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 284	ਰਾਗ ਖਮਾਜ ਦਾ ਥਾਟ ਖਮਾਜ ਹੈ।	✓

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 285	ਰਾਗ ਖਮਾਜ ਦੀ ਜਾਤੀ ਸੰਪੂਰਨ-ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ।	×
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 286	ਰਾਗ ਖਮਾਜ ਦੇ ਵਾਦੀ-ਸੰਵਾਦੀ ਸਵਰ ਗ-ਨੀ ਹਨ।	✓
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 287	ਰਾਗ ਖਮਾਜ ਦਾ ਸਮਾਂ ਰਾਤ ਦਾ ਦੂਸਰਾ ਪਹਿਰ ਹੈ।	✓
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 288	ਰਾਗ ਭੈਰਵ ਦਾ ਥਾਟ ਭੈਰਵੀ ਹੈ।	×
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 289	ਰਾਗ ਭੈਰਵ ਪ੍ਰਾਂਤ ਕਾਲੀਨ ਰਾਗ ਹੈ।	✓
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 290	ਰਾਗ ਭੈਰਵ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਗੰਭੀਰ ਹੈ।	✓
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 291	ਰਾਗ ਭੈਰਵ ਵਿੱਚ ਰੇ, ਧੁ ਸਵਰ ਕੇਮਲ ਲੱਗਦੇ ਹਨ।	✓
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 292	ਰਾਗ ਭੈਰਵ ਦੀ ਜਾਤੀ ਐਤਵ-ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ।	×
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 293	ਇੱਕ ਤਾਲ ਵਿੱਚ 12 ਮਾਤਰਾਵਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।	✓
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 294	ਇੱਕ ਤਾਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤਾਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।	×
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 295	ਇੱਕ ਤਾਲ ਵਿੱਚ ਤੀਜੀ ਤੇ ਸੱਤਵੀਂ ਮਾਤਰਾ ਤੇ ਖਾਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।	✓
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 296	ਇੱਕ ਤਾਲ ਦੇ ਚਾਰ ਵਿਭਾਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।	×
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 297	ਇੱਕ ਤਾਲ ਦੀ ਨੌਵੀਂ ਮਾਤਰਾ ਤੇ 'ਧਾਗੇ' ਬੋਲ ਵੱਜਦਾ ਹੈ।	✓
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 298	ਰੂਪਕ ਤਾਲ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਮਾਤਰਾ ਤੇ ਖਾਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।	✓
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 299	ਰੂਪਕ ਤਾਲ ਦੀਆਂ 6 ਮਾਤਰਾਵਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।	×
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 300	ਰੂਪਕ ਤਾਲ ਦੇ 3 ਵਿਭਾਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।	✓
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 301	ਰੂਪਕ ਤਾਲ ਦੀ ਚੌਥੀ ਮਾਤਰਾ ਤੇ 'ਧਿੰ' ਬੋਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।	✓
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 302	ਰੂਪਕ ਤਾਲ ਤਬਲੇ ਦਾ ਤਾਲ ਹੈ।	✓
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 303	ਚੌਤਾਲ ਵਿੱਚ 10 ਮਾਤਰਾਵਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।	×
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 304	ਚੌਤਾਲ ਵਿੱਚ 4 ਤਾਲੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।	✓
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 305	ਚੌਤਾਲ ਪਖਾਵਜ ਦਾ ਤਾਲ ਹੈ।	✓
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 306	ਚੌਤਾਲ 4 ਖਾਲੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।	×
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 307	ਚੌਤਾਲ ਦੀ ਪਹਿਲੀ, ਪੰਜਵੀਂ, ਨੌਵੀਂ ਤੇ ਗਿਆਰ੍ਹਵੀਂ ਮਾਤਰਾ ਤੇ ਤਾਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।	✓
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 308	ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਗਾਨ ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ 52 ਸੈਕਿੰਡ ਹੈ।	✓
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 309	ਮਸੀਤਖਾਨੀ ਗਤ ਵਿੱਚ ਚੌਗੁਣ ਦੇ ਤੋੜੇ ਵੱਜਦੇ ਹਨ।	✓
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 310	ਮਣਕੇ ਸਿਤਾਰ ਵਿੱਚ ਗੂੰਜ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹਨ।	×
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 311	ਸਵਰ ਲਿਪੀ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਸੰਭਾਲ ਕੇ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਹਨ।	✓
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 312	'ਕ੍ਰਮਿਕ ਪੁਸਤਕ ਮਾਲਿਕਾ' ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਪੰ. ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਦਿਗੰਬਰ ਪੁਲਸਕਰ ਨੇ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦਾ ਸੰਗ੍ਰਿਹ ਕੀਤਾ।	×
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 313	ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਵਾਦਕ ਬਣਨ ਲਈ ਲੈਅ ਤੇ ਰਾਗ ਦਾ ਗਿਆਨ ਹੋਣਾ ਕੋਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ।	×
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 314	ਰਾਗ ਭੈਰਵ ਵਿੱਚ 'ਸ' ਸਵਰ ਵਰਜਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।	×

ਬਹੁਭਾਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ (M.C.Q) ਪ੍ਰਸ਼ਨ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 315 ਸੱਤ ਸਵਰਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?

ੳ) ਸਪਤਕ ਅ) ਸਰੁਤੀ ਏ) ਅਲੰਕਾਰ

ਉੱਤਰ (ੳ)

- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 316 ਸਪਤਕ ਦੀਆਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ?
 ਓ) 2 ਅ) 3 ਏ) 4 ਉੱਤਰ (ਅ)
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 317 ਮੰਦ੍ਰ ਸਪਤਕ ਦੇ ਸਵਰਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਕੀ ਹੈ?
 ਓ) ਸਵਰ ਦੇ ਉੱਪਰ ਖੜ੍ਹੀ ਰੇਖਾ ਅ) ਸਵਰ ਦੇ ਉੱਪਰ ਬਿੰਦੀ ਏ) ਸਵਰ ਦੇ ਨੀਚੇ ਬਿੰਦੀ ਉੱਤਰ (ੲ)
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 318 ਮੱਧ ਸਪਤਕ ਦੇ ਸਵਰਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਕੀ ਹੈ?
 ਓ) ਸਵਰ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਰੇਖਾ ਅ) ਕੋਈ ਚਿੰਨ੍ਹ ਨਹੀਂ ਏ) ਸਵਰ ਦੇ ਨੀਚੇ ਬਿੰਦੀ ਉੱਤਰ (ਅ)
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 319 ਤਾਰ ਸਪਤਕ ਦੇ ਸਵਰਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਕੀ ਹੈ?
 ਓ) ਸਵਰ ਦੇ ਉੱਪਰ ਬਿੰਦੀ ਅ) ਸਵਰ ਦੇ ਉੱਪਰ ਖੜ੍ਹੀ ਰੇਖਾ ਏ) ਸਵਰ ਦੇ ਨੀਚੇ ਬਿੰਦੀ ਉੱਤਰ (ੳ)
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 320 'ਸ' ਰੋਂ ਗਾਂ ਕਿਹੜੇ ਸਪਤਕ ਦੇ ਸਵਰ ਹਨ?
 ਓ) ਮੰਦ੍ਰ ਸਪਤਕ ਅ) ਮੱਧ ਸਪਤਕ ਏ) ਤਾਰ ਸਪਤਕ ਉੱਤਰ (ੲ)
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 321 ਸਪਤਕ ਦੇ ਅਚਲ ਸਵਰ ਕਿਹੜੇ ਹਨ?
 ਓ) ਸ ਤ ਪ ਅ) ਰੇ ਤੇ ਮ ਏ) ਗ ਤੇ ਧ ਉੱਤਰ (ੳ)
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 322 ਸਪਤਕ ਵਿੱਚ ਚਲ ਸਵਰ ਕਿੰਨੇ ਹਨ?
 ਓ) 3 ਅ) 4 ਏ) 5 ਉੱਤਰ (ੲ)
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 323 ਅਲੰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਕਿਸ ਨਾਮ ਨਾਲ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
 ਓ) ਮੇਲ ਅ) ਪਲਟਾ ਏ) ਸਪਤਕ ਉੱਤਰ (ਅ)
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 324 ਅਲੰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਭਾਗਾਂ ਦਾ ਨਾਂ ਲਿਖੋ।
 ਓ) ਥਾਟ ਤੇ ਰਾਗ ਅ) ਨਾਦ ਤੇ ਸ਼ਰੁਤੀ ਏ) ਆਰੋਹ ਤੇ ਅਵਰੋਹ ਉੱਤਰ (ੲ)
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 325 ਸ਼ਰੁਤੀ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
 ਓ) ਬੇਸ਼ੁਰੀ ਆਵਾਜ਼ ਅ) ਸੰਗੀਤਮਈ ਸੁਖਮ ਆਵਾਜ਼ ਏ) ਸਵਰ ਉੱਤਰ (ਅ)
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 326 ਸ਼ਰੁਤੀਆਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਕਿੰਨੀ ਹੈ?
 ਓ) 20 ਅ) 21 ਏ) 22 ਉੱਤਰ (ੲ)
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 327 ਠਾਹ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
 ਓ) ਦੁਗੁਣ ਲੈਅ ਅ) ਬਰਾਬਰ ਲੈਅ ਏ) ਚੌਗੁਣ ਲੈਅ ਉੱਤਰ (ਅ)
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 328 ਦੁਗੁਣ ਲੈਅ ਵਿੱਚ 1 ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਸਵਰ ਬੋਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ?
 ਓ) 2 ਅ) 3 ਏ) 4 ਉੱਤਰ (ੳ)
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 329 ਝਾਲਾ ਕਿਸ ਸਾਜ਼ ਤੇ ਵੱਜਦਾ ਹੈ?
 ਓ) ਹਰਮੋਨੀਯਮ ਅ) ਸਾਰੰਗੀ ਏ) ਸਿਤਾਰ ਉੱਤਰ (ੲ)
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 330 ਝਾਲੇ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦੱਸੋ।
 ਓ) ਉਲਟ ਝਾਲਾ ਤੇ ਸੁਲਟ ਝਾਲਾ ਅ) ਉੱਚਾ ਤੇ ਨੀਵਾਂ ਝਾਲਾ ਏ) ਅੰਦਰੂਨੀ ਤੇ ਬਾਹਰੀ ਝਾਲਾ ਉੱਤਰ (ੳ)
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 331 ਗਤ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਭਾਗ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?

- ਉ) ਸਥਾਈ ਅ) ਅੰਤਰਾ ਏ) ਆਭੇਗ
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 332 ਗਤ ਦੇ ਦੂਸਰੇ ਭਾਗ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ? ਉੱਤਰ (ਉ)
- ਉ) ਸਥਾਈ ਅ) ਅੰਤਰਾ ਏ) ਸੰਚਾਰੀ
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 333 ਥਾਟ ਨੂੰ ਹੋਰ ਕਿਸ ਨਾਮ ਨਾਲ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ? ਉੱਤਰ (ਅ)
- ਉ) ਮੇਲ ਅ) ਰਾਗ ਏ) ਜਾਤੀ
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 334 ਥਾਟ ਤੋਂ ਕਿਸ ਦੀ ਉਤਪੱਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ? ਉੱਤਰ (ਉ)
- ਉ) ਨਾਦ ਅ) ਸਪਤਕ ਏ) ਰਾਗ
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 335 10 ਥਾਟਾਂ ਵਿੱਚ ਰਾਗਾਂ ਦਾ ਵਰਗੀਕਰਣ ਕਿਸਨੇ ਕੀਤਾ? ਉੱਤਰ (ਏ)
- ਉ) ਪੰ. ਭਾਤਖੰਡੇ ਅ) ਪੰ. ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਦਿਗੰਬਰ ਪਲੁਸਕਰ ਏ) ਪੰ. ਵਿਅੰਕਟ ਮੁਖੀ
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 336 ਥਾਟ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਸਵਰਾਂ ਦਾ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ? ਉੱਤਰ (ਉ)
- ਉ) 5 ਅ) 6 ਏ) 7
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 337 ਇੱਕ ਸਪਤਕ ਤੋਂ ਕਿੰਨੇ ਥਾਟਾਂ ਦੀ ਉਤਪੱਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ? ਉੱਤਰ (ਏ)
- ਉ) 36 ਅ) 50 ਏ) 72
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 338 ਥਾਟ ਬਿਲਾਵਲ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ ਸਵਰ ਲੱਗਦੇ ਹਨ? ਉੱਤਰ (ਏ)
- ਉ) ਸਾਰੇ ਸੁੱਧ ਅ) ਗ, ਨੀ ਕੋਮਲ ਬਾਕੀ ਸੁੱਧ ਏ) ਰੇ, ਧ ਕੋਮਲ ਬਾਕੀ ਸੁੱਧ
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 339 ਕਾਫ਼ੀ ਥਾਟ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ ਸਵਰ ਲੱਗਦੇ ਹਨ? ਉੱਤਰ (ਉ)
- ਉ) ਸਾਰੇ ਸੁੱਧ ਅ) ਕੋਮਲ ਨੀ ਬਾਕੀ ਸੁੱਧ ਏ) ਗੁ, ਨੀ ਕੋਮਲ ਬਾਕੀ ਸੁੱਧ
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 340 ਰੇ, ਧ ਕੋਮਲ ਸਵਰਾਂ ਵਾਲਾ ਥਾਟ ਚੁਣੋ। ਉੱਤਰ (ਏ)
- ਉ) ਭੈਰਵ ਅ) ਕਾਫ਼ੀ ਏ) ਕਲਿਆਣ
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 341 ਰੇ, ਗੁ, ਧ, ਨੀ ਕੋਮਲ ਸਵਰਾਂ ਵਾਲਾ ਥਾਟ ਚੁਣੋ। ਉੱਤਰ (ਉ)
- ਉ) ਭੈਰਵ ਅ) ਭੈਰਵੀ ਏ) ਆਸਾਵਰੀ
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 342 ਸਿਤਾਰ ਦੇ ਆਵਿਸ਼ਕਾਰ ਕਦੋਂ ਹੋਇਆ? ਉੱਤਰ (ਅ)
- ਉ) ਖੁਸਰੋ ਖਾਂ ਅ) ਅਮੀਰ ਖੁਸਰੋ ਏ) ਵਿਲਾਇਤਾ ਖਾਂ
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 343 ਸਿਤਾਰ ਦਾ ਆਵਿਸ਼ਕਾਰ ਕਦੋਂ ਹੋਇਆ? ਉੱਤਰ (ਉ)
- ਉ) 10ਵੀਂ-11ਵੀਂ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਅ) 13ਵੀਂ-14ਵੀਂ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਏ) 9ਵੀਂ-10ਵੀਂ ਸ਼ਤਾਬਦੀ
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 344 ਸਿਤਾਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਤਾਰ ਹੁੰਦੇ ਸਨ? ਉੱਤਰ (ਏ)
- ਉ) 4 ਅ) 3 ਏ) 5
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 345 ਸਿਤਾਰ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਅਰਧ ਗੋਲਾਕਾਰ ਭਾਗ ਦਾ ਨਾਂ ਦੱਸੋ। ਉੱਤਰ (ਅ)
- ਉ) ਤੂੰਬਾ ਅ) ਤਬਲੀ ਏ) ਡਾਂਡ
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 346 ਤਬਲੀ ਦੇ ਉੱਪਰ ਰੱਖੀ ਚੌਂਕੀ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ? ਉੱਤਰ (ਉ)
- ਉ) ਘੜੁੱਚ ਅ) ਗੁੱਲੂ ਏ) ਅੱਟੀ
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 347 ਸਿਤਾਰ ਦਾ ਲੰਬਾ ਭਾਗ, ਜਿਸ ਤੇ ਪਰਦੇ ਲੱਗੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ? ਉੱਤਰ (ਉ)
- ਉ) ਘੜੁੱਚ ਅ) ਡਾਂਡ ਏ) ਲੰਗੋਟ
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 348 ਸਿਤਾਰ ਨੂੰ ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਨਾਲ ਵਜਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ? ਉੱਤਰ (ਅ)

- ਉ) ਗਜ਼ ਅ) ਮਿਜ਼ਰਾਬ ਏ) ਜਵਾ ਉੱਤਰ (ਅ)
 ਪ੍ਰਸ਼ਨ 349 ਸਿਤਾਰ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀਆਂ ਖੁੰਟੀਆਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਦੱਸੋ।
- ਉ) 5 ਅ) 6 ਏ) 7 ਉੱਤਰ (ਬ)
 ਪ੍ਰਸ਼ਨ 350 ਸਿਤਾਰ ਵਿੱਚ ਪਰਦਿਆਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਦੱਸੋ।
- ਉ) 14-15 ਅ) 10-12 ਏ) 18-20 ਉੱਤਰ (ਬ)
 ਪ੍ਰਸ਼ਨ 351 ਬਾਜ ਦਾ ਤਾਰ ਕਿਸ ਸੂਰ ਤੇ ਮਿਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
- ਉ) ਮੰਦਰ ਸ ਅ) ਮੰਦਰ ਮ ਏ) ਮੰਦਰ ਪ ਉੱਤਰ (ਅ)
 ਪ੍ਰਸ਼ਨ 352 ਦੂਜੇ ਤੇ ਤੀਜੇ ਤਾਰ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
- ਉ) ਜੋੜੀ ਦੇ ਤਾਰ ਅ) ਚਿਕਾਰੀ ਦੇ ਤਾਰ ਏ) ਪੰਚਮ ਦੇ ਤਾਰ ਉੱਤਰ (ੳ)
 ਪ੍ਰਸ਼ਨ 353 ਸਿਤਾਰ ਦੇ ਚੌਥੇ ਤਾਰ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
- ਉ) ਬਾਜ ਦਾ ਤਾਰ ਅ) ਲਰਜ ਦਾ ਤਾਰ ਏ) ਚਿਕਾਰੀ ਦਾ ਤਾਰ ਉੱਤਰ (ਅ)
 ਪ੍ਰਸ਼ਨ 354 ਸਿਤਾਰ ਦੇ ਸੱਤਵੇਂ ਤਾਰ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
- ਉ) ਪੰਚਮ ਦਾ ਤਾਰ ਅ) ਚਿਕਾਰੀ ਦਾ ਤਾਰ ਏ) ਬਾਜ ਦਾ ਤਾਰ ਉੱਤਰ (ਅ)
 ਪ੍ਰਸ਼ਨ 355 ਛੋਟੀ ਚਿਕਾਰੀ ਦਾ ਤਾਰ ਕਿਸ ਸੂਰ ਤੇ ਮਿਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
- ਉ) ਮੱਧ ਸ ਅ) ਮੰਦ੍ਰ ਸ ਏ) ਤਾਰ ਸ ਉੱਤਰ (ਬ)
 ਪ੍ਰਸ਼ਨ 356 ਤਰਬ ਦੇ ਤਾਰਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਦੱਸੋ।
- ਉ) 9-13 ਅ) 8-10 ਏ) 5-7 ਉੱਤਰ (ੳ)
 ਪ੍ਰਸ਼ਨ 357 ਉੱਤਰੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀ ਸੂਰ ਲਿਪੀ ਪੱਧਤੀ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੈ?
- ਉ) ਪੰ. ਭਾਤਖੰਡੇ ਸੂਰ ਲਿਪੀ ਅ) ਪੰ. ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਦਿਗੰਬਰ ਸੂਰ ਲਿਪੀ ਏ) ਸਟਾਟ ਨੇਟੇਸ਼ਨ ਉੱਤਰ (ੳ)
 ਪ੍ਰਸ਼ਨ 358 ਕੋਮਲ ਸਵਰਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਦੱਸੋ।
- ਉ) ਸਵਰ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਰੇਖਾ ਅ) ਸਵਰ ਦੇ ਉੱਪਰ ਬਿੰਦੀ ਏ) ਸਵਰ ਦੇ ਉੱਪਰ ਖੜੀ ਰੇਖਾ ਉੱਤਰ (ੳ)
 ਪ੍ਰਸ਼ਨ 359 ਤੀਵਰ ਸਵਰ ਕਿਹੜਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
- ਉ) ਗ ਅ) ਮ ਏ) ਪ ਉੱਤਰ (ਅ)
 ਪ੍ਰਸ਼ਨ 360 ਮੱਧ ਸਪਤਕ ਦੇ ਸਵਰਾਂ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਦੱਸੋ।
- ਉ) ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਅ) ਸਵਰਾਂ ਦੇ ਨੀਚੇ ਬਿੰਦੂ ਏ) ਸਵਰਾਂ ਦੇ ਉੱਪਰ ਬਿੰਦੂ ਉੱਤਰ (ੳ)
 ਪ੍ਰਸ਼ਨ 361 ਉਲਟਾ ਅਰਥ ਚੰਦਰ ਕਿਸਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਹੈ?
- ਉ) ਕਣ ਅ) ਮੀਂਡ ਏ) ਸਪਤਕ ਉੱਤਰ (ਅ)
 ਪ੍ਰਸ਼ਨ 362 ਬਰੈਕਟ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਸਵਰ (ਮ) ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਹੈ?
- ਉ) ਮੁਰਕੀ ਅ) ਖਟਕਾ ਏ) ਮੀਂਡ ਉੱਤਰ (ਅ)
 ਪ੍ਰਸ਼ਨ 363 ਸਵਰ ਦੇ ਠਹਿਰਾਵ ਲਈ ਕਿਸ ਚਿੰਨ੍ਹ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?
- ਉ) ਅਵਗ੍ਰਹਿ ਅ) ਡੈਸ ਏ) ਅਰਥ-ਵਿਰਾਮ ਉੱਤਰ (ਅ)
 ਪ੍ਰਸ਼ਨ 364 ਕਰਾਸ (X) ਕਿਸ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਹੈ?
- ਉ) ਸਮ ਅ) ਤਾਲੀ ਏ) ਖਾਲੀ ਉੱਤਰ (ੳ)
 ਪ੍ਰਸ਼ਨ 365 ਖਾਲੀ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਦੱਸੋ।
- ਉ) X ਅ) ੦ ਏ) ਉੱਤਰ (ਅ)

- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 366 ਸਿਤਾਰ ਤੇ ਵੱਜਣ ਵਾਲੀ ਰਾਗ, ਤਾਲ, ਬੱਧ ਰਚਨਾ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
 (ੳ) ਗਤ (ਅ) ਗੀਤ (ੲ) ਸਥਾਈ ਉੱਤਰ (ੳ)
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 367 ਗਤ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਭਾਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?
 (ੳ) 3 (ਅ) 2 (ੲ) 4 ਉੱਤਰ (ਅ)
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 368 ਮਸੀਤਖਾਨੀ ਗਤ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕਿਸ ਨੇ ਕੀਤੀ?
 (ੳ) ਮਸੀਤ ਖਾਂ (ਅ) ਵਿਲਾਇਤ ਖਾਂ (ੲ) ਰਜ਼ਾ ਖਾਂ ਉੱਤਰ (ੲ)
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 369 ਮਸੀਤਖਾਨੀ ਗਤ ਨੂੰ ਹੋਰ ਕਿਸ ਨਾਮ ਨਾਲ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
 (ੳ) ਪੱਛਮੀ ਬਾਜ (ਅ) ਪੂਰਬੀ ਬਾਜ (ੲ) ਅਮੀਰਖਾਨੀ ਬਾਜ ਉੱਤਰ (ੳ)
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 370 ਰਜ਼ਾਖਾਨੀ ਗਤ ਦਾ ਦੂਸਰਾ ਨਾਂ ਦੱਸੋ।
 (ੳ) ਪੱਛਮੀ ਬਾਜ (ਅ) ਪੂਰਬੀ ਬਾਜ (ੲ) ਅਮੀਰਖਾਨੀ ਬਾਜ ਉੱਤਰ (ਅ)
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 371 ਮਸੀਤਖਾਨੀ ਦਾ ਆਰੰਭ ਕਿਸ ਮਾਤਰਾ ਤੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
 (ੳ) 12ਵੀਂ (ਅ) 14ਵੀਂ (ੲ) 17ਵੀਂ ਉੱਤਰ (ੳ)
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 372 ਇੱਕ ਚੰਗੇ ਵਾਦਕ ਦਾ ਗੁਣ ਦੱਸੋ?
 (ੳ) ਅਬਰਾਹਟ ਨਾਲ ਵਜਾਉਣਾ (ਅ) ਸਾਜ ਦਾ ਬੇਸੁਰਾਪਨ (ੲ) ਸਾਜ ਦਾ ਸੁਰੀਲਾਪਨ ਉੱਤਰ (ੲ)
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 373 ਇੱਕ ਚੰਗੇ ਵਾਦਕ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਵਜਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ?
 (ੳ) ਸਰੋਤਿਆਂ ਦੀ ਰੁਚੀ ਅਨੁਸਾਰ (ਅ) ਸਰੋਤਿਆਂ ਦੀ ਰੁਚੀ ਦੇ ਉਲਟ (ੲ) ਆਪਣੇ ਮਨ ਅਨੁਸਾਰ ਉੱਤਰ (ੳ)
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 374 ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ ਤੋਂ ਘੱਟ ਕਿੰਨੇ ਸੁਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?
 (ੳ) 5 (ਅ) 6 (ੲ) 7 ਉੱਤਰ (ੳ)
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 375 ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਿੰਨੇ ਸੁਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?
 (ੳ) 5 (ਅ) 6 (ੲ) 7 ਉੱਤਰ (ੲ)
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 376 ਕਿਹੜਾ ਸਵਰ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਵੀ ਵਰਜਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ?
 (ੳ) ਸ (ਅ) ਮ (ੲ) ਪ ਉੱਤਰ (ੳ)
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 377 ਥਾਟ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਸਵਰਾਂ ਦਾ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ?
 (ੳ) 5 (ਅ) 6 (ੲ) 7 ਉੱਤਰ (ੲ)
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 378 ਰਾਗ ਦੀਆਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਜਾਤੀਆਂ ਹਨ?
 (ੳ) 3 (ਅ) 4 (ੲ) 5 ਉੱਤਰ (ੳ)
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 379 ਥਾਟ ਦੀਆਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਜਾਤੀਆਂ ਹਨ?
 (ੳ) 3 (ਅ) 5 (ੲ) ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਉੱਤਰ (ੲ)
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 380 ਥਾਟ ਨੂੰ ਕਿਸਦਾ ਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ?
 (ੳ) ਰਾਗ ਦਾ (ਅ) ਜਾਤੀ ਦਾ (ੲ) ਸਵਰ ਦਾ ਉੱਤਰ (ੳ)
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 381 ਢੋਲ, ਢੋਲਕੀ, ਤੁੰਬੀ ਕਿਹੜੇ ਸਾਜ਼ ਹਨ?
 (ੳ) ਪੱਛਮੀ ਸਾਜ਼ (ਅ) ਲੋਕ-ਸਾਜ਼ (ੲ) ਦੱਖਣੀ ਸਾਜ਼ ਉੱਤਰ (ਅ)
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 382 ਢੋਲ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਦੀ ਖੱਲ ਮੜ੍ਹੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?
 (ੳ) ਬੱਕਰੇ ਦੀ (ਅ) ਘੋੜੇ ਦੀ (ੲ) ਉਠ ਦੀ ਉੱਤਰ (ੳ)
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 383 ਢੋਲ ਨੂੰ ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਨਾਲ ਵਜਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 384	ੳ) ਡੱਗੇ ਨਾਲ ਢੇਲ, ਢੇਲਕੀ, ਢੱਡ ਕਿਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਸਾਜ਼ ਹਨ?	ਅ) ਗਜ਼ ਨਾਲ	ੲ) ਹੱਥ ਨਾਲ	ਉੱਤਰ (ੳ)
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 385	ੳ) ਤੱਤ ਸਾਰੰਗੀ ਦੀਆਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਤਾਰਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ?	ਅ) ਅਵਨੱਧ	ੲ) ਘਣ	ਉੱਤਰ (ਅ)
	ੳ) 4	ਅ) 5	ੲ) 6	ਉੱਤਰ (ੳ)
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 386	ਸਾਰੰਗੀ ਨੂੰ ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਨਾਲ ਵਜਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?			
	ੳ) ਗਜ਼	ਅ) ਮਿਜ਼ਰਾਬ	ੲ) ਜਵਾ	ਉੱਤਰ (ੳ)
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 387	ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸਾਰੰਗੀ ਵਾਦਕ ਦਾ ਨਾਂ ਦੱਸੋ।			
	ੳ) ਉ. ਵਿਲਾਇਤ ਖਾਂ	ਅ) ਪੰ. ਰਾਮ ਨਰਾਇਣ	ੲ) ਪੰ. ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ	ਉੱਤਰ (ਅ)
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 388	ਅਲਗੋਜਾ ਕਿਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦਾ ਸਾਜ਼ ਹੈ?			
	ੳ) ਤੱਤ	ਅ) ਅਵਨੱਧ	ੲ) ਸੁਸ਼ਿਰ	ਉੱਤਰ (ੲ)
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 389	ਚਿਮਟਾ ਤੇ ਖੜਤਾਲ ਕਿਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ?			
	ੳ) ਤੱਤ	ਅ) ਘਣ	ੲ) ਸੁਸ਼ਿਰ	ਉੱਤਰ (ਅ)
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 390	ਸੱਪ ਸਾਜ਼ ਦੀਆਂ ਫੱਟੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੱਸੋ।			
	ੳ) 8-24	ਅ) 6-10	ੲ) 10-12	ਉੱਤਰ (ੳ)
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 391	ਸੱਪ ਸਾਜ਼ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਕਿੰਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?			
	ੳ) 28 ਸੈਮੀ.	ਅ) 25 ਸੈਮੀ.	ੲ) 24 ਸੈਮੀ.	ਉੱਤਰ (ੳ)
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 392	ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸਿਤਾਰ ਵਾਦਕ ਦਾ ਨਾਂ ਦੱਸੋ।			
	ੳ) ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ	ਅ) ਪੰ ਭਾਤਖੰਡੇ	ੲ) ਨਿਖਿਲ ਬੈਨਰਜੀ	ਉੱਤਰ (ੲ)
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 393	ਨਿਖਿਲ ਬੈਨਰਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਕਿੱਥੇ ਹੋਇਆ?			
	ੳ) ਕਲਕੱਤਾ	ਅ) ਬੰਬਈ	ੲ) ਦਿੱਲੀ	ਉੱਤਰ (ੳ)
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 394	ਨਿਖਿਲ ਬੈਨਰਜੀ ਦੇ ਗੁਰੂ ਦਾ ਨਾਮ ਦੱਸੋ।			
	ੳ) ਉ. ਇਨਾਇਤ ਖਾਂ	ਅ) ਉ. ਰਵੀ ਸ਼ੰਕਰ	ੲ) ਉ. ਅਲਾਉਦੀਨ ਖਾਂ	ਉੱਤਰ (ੲ)
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 395	ਨਿਖਿਲ ਬੈਨਰਜੀ ਨੂੰ ਕਿਸ ਉਪਾਧੀ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ?			
	ੳ) ਪਦਮ ਸ਼੍ਰੀ	ਅ) ਪਦਮ ਭੂਸ਼ਣ	ੲ) ਪਦਮ ਵਿਭੂਸ਼ਣ	ਉੱਤਰ (ੲ)
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 396	ਕਲਿਆਣ ਥਾਟ ਦਾ ਰਾਗ ਦੱਸੋ।			
	ੳ) ਭੁਪਾਲੀ	ਅ) ਬਿਲਾਵਲ	ੲ) ਖਮਾਜ	ਉੱਤਰ (ੳ)
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 397	ਭੁਪਾਲੀ ਰਾਗ ਦੀ ਜਾਤੀ ਦੱਸੋ।			
	ੳ) ਐਤਵ-ਐਤਵ	ਅ) ਸ਼ਾਤਵ-ਸੰਪੂਰਨ	ੲ) ਸੰਪੂਰਨ-ਸੰਪੂਰਨ	ਉੱਤਰ (ੳ)
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 398	ਰਾਗ ਭੁਪਾਲੀ ਦੇ ਵਾਦੀ-ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ ਦੱਸੋ।			
	ੳ) ਗ-ਧ	ਅ) ਰੇ-ਪ	ੲ) ਮ-ਨੀ	ਉੱਤਰ (ੳ)
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 399	ਰਾਗ ਭੁਪਾਲੀ ਦਾ ਗਾਇਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦੱਸੋ।			
	ੳ) ਰਾਤ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਪਹਿਰ	ਅ) ਰਾਤ ਦਾ ਦੂਸਰਾ ਪਹਿਰ	ੲ) ਦਿਨ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਪਹਿਰ	ਉੱਤਰ (ੳ)
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 400	ਰਾਗ ਭੁਪਾਲੀ ਦੇ ਵਰਜਿਤ ਸਵਰ ਦੱਸੋ।			

ਉ) ਗ ਤੇ ਨੀ	ਅ) ਮ, ਨੀ	ੲ) ਰੇ, ਪ	ਉੱਤਰ (ਅ)
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 401	ਖਮਾਜ ਰਾਗ ਦਾ ਥਾਟ ਦੱਸੋ।		
ਉ) ਬਿਲਾਵਲ	ਅ) ਕਲਿਆਣ	ੲ) ਖਮਾਜ	ਉੱਤਰ (ੲ)
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 402	ਖਮਾਜ ਰਾਗ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦੱਸੋ।		
ਉ) ਰਾਤ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਪਹਿਰ	ਅ) ਰਾਤ ਦਾ ਦੂਸਰਾ ਪਹਿਰ	ੲ) ਦਿਨ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਪਹਿਰ	ਉੱਤਰ (ਅ)
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 403	ਖਮਾਜ ਦੀ ਜਾਤੀ ਦੱਸੋ।		
ਉ) ਸ਼ਾੜਵ-ਸੰਪੂਰਨ	ਅ) ਔੜਵ-ਸੰਪੂਰਨ	ੲ) ਸੰਪੂਰਨ-ਸੰਪੂਰਨ	ਉੱਤਰ (ੲ)
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 404	ਰੇ, ਗੁ ਕੋਮਲ ਸਵਰਾਂ ਵਾਲਾ ਰਾਗ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?		
ਉ) ਮਾਰਵਾ	ਅ) ਕਾਫੀ	ੲ) ਭੈਰਵ	ਉੱਤਰ (ੲ)
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 405	ਰਾਗ ਭੈਰਵ ਦਾ ਸਮਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤਿਕ ਰਾਗ ਦੱਸੋ।		
ਉ) ਭੈਰਵੀ	ਅ) ਰਾਮਕਲੀ	ੲ) ਤੋੜੀ	ਉੱਤਰ (ਅ)
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 406	ਰਾਗ ਭੈਰਵ ਦੀ ਜਾਤੀ ਦੱਸੋ।		
ਉ) ਔੜਵ-ਸ਼ਾੜਵ	ਅ) ਸੰਪੂਰਨ-ਸੰਪੂਰਨ	ੲ) ਸ਼ਾੜਵ-ਸ਼ਾੜਵ	ਉੱਤਰ (ਅ)
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 407	ਇੱਕ ਤਾਲ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੀਆਂ ਮਾਤਰਾਵਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ?		
ਉ) 10	ਅ) 9.	ੲ) 12	ਉੱਤਰ (ੲ)
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 408	ਇੱਕ ਤਾਲ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਵਿਭਾਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?		
ਉ) 4	ਅ) 5	ੲ) 6	ਉੱਤਰ (ੲ)
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 409	ਇੱਕ ਤਾਲ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੀਆਂ ਤਾਲੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ?		
ਉ) 4	ਅ) 5	ੲ) 6	ਉੱਤਰ (ੲ)
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 410	ਇੱਕ ਤਾਲ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਕਿਹੜੀ ਮਾਤਰਾ ਤੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?		
ਉ) 3,7	ਅ) 2,5	ੲ) 4,6	ਉੱਤਰ (ੲ)
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 411	ਇੱਕ ਤਾਲ ਦੀ ਸੱਤਵੀਂ ਮਾਤਰਾ ਤੇ ਕਿਹੜਾ ਬੋਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?		
ਉ) ਧਿੰ	ਅ) ਕੱ	ੲ) ਧਾਗੇ	ਉੱਤਰ (ਅ)
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 412	ਸੱਤ ਮਾਤਰਾਵਾਂ ਵਾਲੇ ਤਾਲ ਦਾ ਨਾਂ ਦੱਸੋ।		
ਉ) ਝੱਪ ਤਾਲ	ਅ) ਰੂਪਕ ਤਾਲ	ੲ) ਇੱਕ ਤਾਲ	ਉੱਤਰ (ਅ)
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 413	ਰੂਪਕ ਤਾਲ ਦੇ ਵਿਭਾਗ ਕਿੰਨੀਆਂ ਮਾਤਰਾਵਾਂ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?		
ਉ) 3-2-2	ਅ) 2-3-2	ੲ) 2-2-3	ਉੱਤਰ (ੲ)
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 414	ਰੂਪਕ ਤਾਲ ਦੀ ਚੌਥੀ ਮਾਤਰਾ ਤੇ ਕਿਹੜਾ ਬੋਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?		
ਉ) ਧਿੰ	ਅ) ਨਾ	ੲ) ਭਿੰ	ਉੱਤਰ (ੲ)
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 415	ਚੌਤਾਲ ਵਿੱਚ ਤਾਲੀਆਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਮਾਤਰਾਵਾਂ ਤੇ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ?		
ਉ) 1,2,5,8	ਅ) 1,5,9,11	ੲ) 3,4,5,9	ਉੱਤਰ (ਅ)
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 416	ਚੌਤਾਲ ਦੇ ਹਰੇਕ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੀਆਂ ਮਾਤਰਾਵਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ?		
ਉ) 2	ਅ) 3	ੲ) 4	ਉੱਤਰ (ੲ)
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 417	ਚੌਤਾਲ ਦੀ ਪੰਜਵੀਂ ਮਾਤਰਾ ਤੇ ਕਿਹੜਾ ਬੋਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?		
ਉ) ਤਿਟ	ਅ) ਕਿਟ	ੲ) ਧਿੰ	ਉੱਤਰ (ਅ)

ਸਹੀ/ਮਿਲਾਨ ਕਰੋ।

- 418 ਓ) ਸਪਤਕ
ਅ) ਅਚਲ ਸਵਰ
ੲ) ਸ਼ਰੁਤੀ
ਸ) ਤਾਰ ਸਪਤਕ
ਹ) ਠਾਹ
- 22
7 ਸਵਰ
ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਲੈਅ
ਸ ਅਤੇ ਪ
ਸਵਰਾਂ ਦੇ ਉੱਪਰ ਬਿੰਦੀ
- ਉੱਤਰ- ਓ-ਅ, ਅ-ਸ, ਏ-ੳ, ਸ-ਹ,ਹ-ੲ
419. ਓ) ਦੁਗਣ
ਅ) ਵਕਰ ਸਵਰ
ੲ) ਸਥਾਈ
ਸ) ਝਾਲਾ
ਹ) ਅੰਤਰਾ
- ਗੀਤ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਭਾਗ
ਗਤ ਦੀ ਦੂਸਰਾ ਭਾਗ
ਇੱਕ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਦੋ ਬੋਲ
ਸਵਰਾਂ ਦਾ ਟੇਢਾ ਪ੍ਰਯੋਗ
ਸਿਤਾਰ ਦੇ ਦਰੁੱਤ ਵਾਦਨ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
- ਉੱਤਰ- ਓ-ੲ, ਅ-ਸ, ਏ-ੳ, ਸ-ਹ,ਹ-ਅ
- 420 ਓ) ਥਾਟ ਖਮਾਜ
ਅ) ਥਾਟ ਤੈਰਵ
ੲ) ਮਾਰਵਾ ਥਾਟ
ਸ) ਕਲਿਆਣ ਥਾਟ
ਹ) ਆਸਾਵਰੀ ਥਾਟ
- ੲ, ਧੁ ਕੋਮਲ ਬਾਕੀ ਸਵਰ ਸੁੱਧ
ੲ, ਮੇ ਬਾਕੀ ਸਵਰ ਸੁੱਧ
ਨੀ ਕੋਮਲ ਬਾਕੀ ਸਵਰ ਸੁੱਧ
ਗੁ,ਧੁ,ਨੀ ਕੋਮਲ ਬਾਕੀ ਸਵਰ ਸੁੱਧ
ਮੇ ਤੀਵਰ ਬਾਕੀ ਸਵਰ ਸੁੱਧ
- ਉੱਤਰ- ਓ-ੲ, ਅ-ੳ, ਏ-ਅ, ਸ-ਹ, ਹ-ਸ
- 421 ਓ) ਤੂੰਬਾ, ਡਾਂਡ, ਲੰਗੋਟ
ਅ) ਬਾਜ ਦਾ ਤਾਰ
ੲ) ਚਿਕਾਰੀ ਦੇ ਤਾਰ
ਸ) ਜੋੜੀ ਦੇ ਤਾਰ
ਹ) ਪਰਦੇ
- ਸਿਤਾਰ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਤਾਰ
ਸਿਤਾਰ ਦੇ ਭਾਗ
ਮੰਦਰ 'ਸ਼' ਤੇ
6ਵਾਂ ਤੇ 7ਵਾਂ ਤਾਰ
ਲੋਹੇ ਜਾਂ ਪਿੱਤਲ ਤੇ ਟੁਕੜੇ
- ਉੱਤਰ- ਓ- ਅ, ਅ- ਓ, ਏ-ਸ, ਸ-ੲ, ਹ-ਹ
- 422 ਓ) ਕੋਮਲ ਸਵਰ
ਅ) ਮੰਦਰ ਸਪਤਕ
ੲ) ਮੀਂਡ
ਸ) ਖਾਲੀ
ਹ) ਸਵਰਮਾਨ
- ਸਵਰ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਬਿੰਦੀ
ਉਲਟਾ ਅਰਧ ਚੰਦ੍ਰ
ਸਵਰ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਰੇਖਾ
✓
o
- ਉੱਤਰ- ਓ- ਏ, ਅ-ੳ, ਏ-ਅ,ਸ-ਹ,ਹ-ਸ
- 423 ਓ) ਮਸੀਤਖਾਨੀ ਗਤ
ਅ) ਰਜ਼ਾਖਾਨੀ ਗਤ
ੲ) ਮੀਂਡ,ਕਣ, ਕ੍ਰਿੰਤਨ
ਸ) ਰਾਗ ਦੀਆਂ ਜਾਤੀਆਂ
- ਦਰੁੱਤ ਲੈਅ ਦੀ ਗਤ
ਮਸੀਤ ਖਾਂ
ਆਧਾਰ ਸਵਰ
ਵਾਦਨ ਦੀਆਂ ਕ੍ਰਿਆਵਾਂ

ਹ) 'ਸ' ਸਵਰ

ਔੜਵ, ਸ਼ਾੜਵ, ਸੰਪੂਰਨ

ਉੱਤਰ- ਓ-ਅ,ਅ-ਓ, ਏ-ਸ, ਸ-ਹ,ਹ-ਏ

424 ਓ) ਥਾਟ

ਢੇਲ

ਅ) ਥਾਟਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ

ਜਨਕ ਤੇ ਜੰਨਯ

ੲ) ਭੰਗੜਾ ਨ੍ਰਿਤ

10

ਸ) ਢੇਲਕੀ

ਢੱਡ ਤੇ ਸਾਰੰਗੀ

ਹ) ਵਾਰ ਗਾਇਨ

ਲੋਕ ਗੀਤ

ਉੱਤਰ- ਓ-ਅ,ਅ-ਏ, ਏ-ਓ, ਸ-ਹ,ਹ-ਸ

425 ਓ) ਤੂੰਬੀ

ਇੱਕ ਤਾਰ ਵਾਲਾ ਸਾਜ਼

ਅ) ਚਿਮਟੇ ਦੀ ਲੰਬਾਈ

ਕੀਰਤਨ

ੲ) ਖੜਤਾਲ

4 ਢੁੱਟ

ਸ) ਨਿਖਿਲ ਬੈਨਰਜੀ

ਗਜ

ਹ) ਸਾਰੰਗੀ

ਸਿਤਾਰ ਵਾਦਕ

ਉੱਤਰ- ਓ-ਓ, ਅ- ਏ, ਏ-ਅ, ਸ-ਹ,ਹ-ਸ

426 ਓ) ਰਾਗ ਭੂਪਾਲੀ ਦਾ ਥਾਟ

ਸ਼ਾੜਵ-ਸੰਪੂਰਨ

ਅ) ਰਾਗ ਖਮਾਜ

ਕਲਿਆਣ ਥਾਟ

ੲ) ਭੂਪਾਲੀ ਦੀ ਜਾਤੀ

ਗ-ਨੀ

ਸ) ਖਮਾਜ ਰਾਗ ਦੇ ਵਾਦੀ-ਸੰਵਾਦੀ

ਔੜਵ-ਔੜਵ

ਹ) ਰਾਗ ਭੈਰਵ ਦੇ ਵਾਦੀ-ਸੰਵਾਦੀ

ਰੇ,ਧੁ

ਉੱਤਰ- ਓ-,ਅ,ਅ-ਓ, ਏ-ਸ, ਸ-ਏ,ਹ-ਹ

ਦੇ ਅਤੇ ਚਾਰ ਲਾਈਨਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 427 ਸਪਤਕ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 428 ਅਚਲ ਸਵਰ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 429 ਚਲ ਸਵਰ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 430 ਅਲੰਕਾਰ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 432 ਅਲੰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਕੋਈ ਦੋ ਲਾਭ ਦੱਸੋ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 433 ਸਰੁਤੀ ਕੀ ਹੈ?।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 434 ਠਾਹ ਲੈਅਕਾਰੀ ਕੀ ਹੈ?

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 435 ਦੁਗੁਣ ਲੈਅਕਾਰੀ ਕੀ ਹੈ?

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 436 ਵਕਰ ਸਵਰ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 437 ਝਾਲਾ ਕਿੰਨੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 438 ਵਰਣ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ? ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ? ਸਿੱਧੇ ਝਾਲੇ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 439 ਸਥਾਈ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 450 ਅੰਤਰਾ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 451 ਥਾਟ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 452 ਦਸ ਥਾਟਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 453 ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਤੋੜੇ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 454 ਦੁਗੁਣ ਦੇ ਤੋੜੇ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 455 ਸਿਤਾਰ ਦੇ ਅੰਗਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦੱਸ ਕੇ ਚਾਰ ਅੰਗਾਂ ਬਾਰੇ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 456 ਗਤ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 457 ਮਸੀਤ ਖਾਨੀ ਗਤ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 458 ਰਜ਼ਾਖਾਨੀ ਗਤ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 459 ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਸਵਰ ਲਿਪੀ ਤੇ ਤਾਲ ਲਿਪੀ ਦੇ ਚਿੰਨ੍ਹ ਦੱਸੋ।

1. ਕੋਮਲ ਸਵਰ

2. ਮੰਦਰ ਸਵਰ

3. ਸਵਰ ਮਾਲਾ

4. ਸਮ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 460 ਸਵਰ ਲਿਪੀ ਦੀਆਂ ਦੋ ਚੰਗਿਆਈਆਂ ਲਿਖੋ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 461 ਕੋਈ ਦੋ ਲੋਕ ਸਾਜ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 462 ਚਿਮਟੇ ਸਾਜ਼ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 463 ਘੜੇ ਸਾਜ਼ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 464 ਢੋਲ ਸਾਜ਼ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 465 ਢੱਡ ਸਾਜ਼ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 466 ਸਾਰੰਗੀ ਸਾਜ਼ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 467 ਤੂੰਬੀ ਸਾਜ਼ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 468 ਖੜਤਾਲ ਸਾਜ਼ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 469 ਡਫਲੀ ਸਾਜ਼ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 470 ਨਿਖਿਲ ਬੈਨਰਜੀ ਬਾਰੇ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 471 ਰਾਗ ਭੁਪਾਲੀ ਦਾ ਪਰਿਚੈ ਲਿਖੋ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 472 ਰਾਗ ਖਮਾਜ ਦਾ ਪਰਿਚੈ ਲਿਖੋ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 473 ਰਾਗ ਖਮਾਜ ਦਾ ਅਰੋਹ, ਅਵਰੋਹ, ਪਕੜ ਲਿਖੋ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 474 ਰਾਗ ਭੈਰਵ ਦਾ ਅਰੋਹ, ਅਵਰੋਹ, ਪਕੜ ਲਿਖੋ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 475 ਰਾਗ ਭੈਰਵ ਦਾ ਪਰਿਚੈ ਲਿਖੋ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 476 ਇੱਕ ਤਾਲ ਦੀ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਲਿਖੋ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 477 ਇੱਕ ਤਾਲ ਦੀ ਇੱਕ ਗੁਣ ਲਿਖੋ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 478 ਰੂਪਕ ਤਾਲ ਦੀ ਇੱਕ ਗੁਣ ਲੈਅਕਾਰੀ ਲਿਖੋ।

ਪ੍ਰਸ਼ 479 ਚੌਤਾਲ ਦੀ ਇੱਕ ਗੁਣ ਲੈਅਕਾਰੀ ਲਿਖੋ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 480 ਚੇਤਾਲ ਦਾ ਪਰਿਚੈ ਲਿਖੋ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 481 ਰੂਪਕ ਤਾਲ ਦਾ ਪਰਿਚੈ ਲਿਖੋ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 482 ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਗਾਨ ਦੇ ਕੋਈ ਦੋ ਨਿਯਮ ਲਿਖੋ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 483 ਰਾਗ ਤੇ ਥਾਟ ਦੇ ਕੋਈ ਦੋ ਨਿਯਮ ਲਿਖੋ।